

J. J.

Pierwszy okres historii Huty Bankowej

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 5/2, 292-293

1960

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KUŹNICTWO CIĘŻKIE W POLSCE

Inż. Ludwik Kelm w artykule *Kuźnictwo ciężkie w Polsce* („Hutnik, nr 9/1959) przedstawia stan i perspektywy rozwojowe naszego kuźnictwa ciężkiego. Artykuł zaczyna się od omówienia historii tej dziedziny przemysłu począwszy od okresu I wojny światowej, gdy najcięższymi urządzeniami była 2000-tonowa prasa w hucie Baildon i młot jednostronnego działania o ciężarze części opadającej 15 t w hucie Bankowej. Na marginesie warto dodać, że wspomniany młot został w 1959 r. przejęty jako zabytek przez Muzeum Techniki.

J. J.

BIBLIOGRAFIA BUDOWNICTWA OKRĘTOWEGO

W numerze 3/1959 „Biuletynu Nautologicznego” (organu Polskiego Towarzystwa Nautologicznego) prof. dr Aleksander Rylke rozpoczął publikację pracy *Zarys bibliograficzny rozwoju wiedzy w budownictwie okrętów*. Praca zawiera zestawienie pozycji bibliograficznych wraz z omówieniem. Pierwsze z wyliczonych dzieł pochodzi z 1607 r., gdyż jak pisze autor: „umiejętność budowy pojazdów wodnych datuje się od tysiącleci, ujęcie jednakże tej umiejętności w ramy dyscypliny naukowej należy do przeszłości stosunkowo niezbyt odległej”.

Pierwsza część pracy podaje bibliografię do połowy XVIII wieku.

J. J.

Z HISTORII POLSKIEGO NAFCIARSTWA

W artykule *Ropa jest... trzeba wiercić* („Przegląd Techniczny”, nr 42/1959) Antoni Plutyński, omawiając ostatnie poszukiwania ropy i gazu ropnego na południu Polski, wspomina o osiągnięciach naszych nafciarzy w okresie przed pierwszą wojną światową, gdy wydobycie ropy musiało być sztucznie hamowane z powodu ogólnego zacofania przemysłu w ówczesnych Austro-Węgrzech.

J. J.

PIERWSZY OKRES HISTORII HUTY BANKOWEJ

Huta Bankowa w Dąbrowie Górniczej (obecnie huta im. F. Dzierżyńskiego) jest jednym z zakładów przemysłowych w Polsce posiadających najstarsze tradycje. Historia zakładu wzbudza zrozumiałe zainteresowanie, pozwala bowiem na prześledzenie typowych procesów rozwoju przemysłu na jednym przykładzie.

Artykuł inż. Jerzego Zimnego *Huta Bankowa* („Przegląd Techniczny”, nr 41/1959) zawiera historię budowy i rozwoju huty w latach 1833—1843, z uwzględnieniem problemów technologicznych i organizacyjnych. Wymieniane są też nazwiska projektantów i kierowników zakładu.

J. J.

PIERWSZY AKADEMICKI WYKŁAD PAPIERNICTWA W POLSCE

W „Przeglądzie Papierniczym” (nr 9/1959) ukazał się artykuł doc. Kazimierza Sarneckiego *Karol Chrystian Langsdorf (1757—1834) wykładowca technologii papiernictwa i autor podręcznika o wyrobie papieru*. Artykuł jest skrótem referatu wygłoszonego przez autora na spotkaniu historyków papiernictwa w kwietniu 1959 r. i drukowanego w niniejszym numerze „Kwartalnika”.

J. J.

REJESTRACJA WIATRaków W WOJEWÓDZTWIE OLSZTYŃSKIM

W latach 1955—1957 pracownicy Muzeum Mazurskiego w Olsztynie przeprowadzili rejestrację wiatraków na terenie swego województwa. Rezultaty tej rejestracji, nieściśle nazywanej inwentaryzacją, omawia Franciszek A. Kłównowski, uzupełniając ją krótkim rysem historycznym pojawienia się i rozpowszechnienia wiatraków w rejonie objętym spisem (*Z historii i inwentaryzacji wiatraków na Warmii, Mazurach i Powiślu*, „Rocznik Olsztyński” tom I, rok 1958).

Autor opisuje zarejestrowane wiatraki według typów ich konstrukcji, różniąc je: „koźlaki”, „paltraki” oraz wiatraki holenderskie i charakteryzując pokrótce cechy konstrukcyjne każdego z typów. Artykuł jest ilustrowany licznymi fotografiami wiatraków, ich szczegółów konstrukcyjnych oraz rysunkami archiwalnymi. Rozmieszczenie zarejestrowanych wiatraków pokazano na mapce.

Rejestracja przyniosła dane o 95 wiatrakach, wskutek jednak stale postępującego procesu zniszczenia liczba obiektów istniejących obecnie jest już znacznie mniejsza.

J. J.

Z DZIEJÓW POLSKIEGO PIŚMIENNICTWA ODLEWNICZEGO

„Przegląd Odlewniczy” podaje dalszą publikację z cyklu poświęconego dziejom piśmiennictwa odlewniczego w Polsce¹.

W numerze 10/1959 mgr inż. Jerzy Piaskowski omawia książkę Diego Uffano przetłumaczoną na język polski przez Jana Dekana i wydaną w Lesz-

¹ Por. notatkę *Z historii naszego odlewnictwa* na s. 746—7 nr 4/1959 „Kwartalnika”.